

Z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez po-
czyty: kwartalnie 4 zł.;
miesięcznie 1 zł. 40 cent.
Z pocztą: kwartalnie 5 zł.;
miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercyja w półkolumnie
drukem garmont, 7 cen-
tów od wiersza — Rekla-
macye są wolne od opłaty
pocztowej.

Część urzędowa.

Następujące gminy obwodu stryjskiego zobowiązały się pod-
wyższyć płace nauczycieli szkół parafialnych w tychże gminach od
dn. 1. września 1865 r.: *Zabłotowce* z 105 zł. na 150 zł., *Be-
reżnica królewska* z 72 zł. na 100 zł., *Holeszów z Łapszynem*
z 126 zł. na 200 zł., *Hnizdyczów*, gdzie jest szkoła trywialna,
z 126 zł. na 200 zł., gmina *Rozwadów*, gdzie podobnie jest szkoła
trywialna, zobowiązała się oddać nauczycielowi w używanie grunt
rozległości 2 morgi, gmina *Roguźno* podwyższa pensję nauczyciela
z 72 zł. na 128 zł., a jeźliby tenże chciał objąć piśmienne sprawy
gminy, na 144 zł. w. a. Gmina izraelska w *Rozdole*, w tymże
obwodzie, podwyższyła płacę nauczyciela miejscowego z rocznych
31 zł. 50 c. na 52 zł. 50 c. w. a.

Gmina *Woleniów* w obwodzie Stryjskim, zobowiązała się po-
kryć ubytek w płacy nauczyciela w kwocie 33 zł. w. a. powstały
przez odstąpienie gmin *Demenka Ieśna* i *Demenka podniestrzańska*
od utrzymania się do utrzymania nauczyciela w *Woleniowie*.

Co niniejszem podaje się z wyrazem zasłużonego uznania do
wiadomości powszechnej.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, 16. sierpnia 1865.

Na rzecz seminarjum nauczycielskiego w gr. k. archidiecezyi
lwowskiej zapewnione zostały następujące, częścią stałe, częścią
czasowe ofiary, a mianowicie:

a) ofiary stałe coroczne: gmina miasta *Żydaczowa* 10 zł.,
gmina *Woleniów z Demenka Ieśna* i *Demenka podniestrzańska*
3 zł., *Krupsko* 2 zł., *Hnizdyczów* 2 zł.; b) ofiary czasowe co-
roczne: ks. Jan *Chomiczki*, gr. k. proboszcz i dziekan w *Rozdole*
przez 10 lat po 5 zł., ks. Stefan *Łekawski*, gr. k. proboszcz
w *Żydaczowie* dożywotnie po 3 zł., p. Włodzimierz *Chaberski*,
kasjer miejski w *Żydaczowie*, przez czas swego urzędowania w tej
gminie po 2 zł. 50 c., mieszczanie w *Żydaczowie* p. Teodor *Serafin*
dożywotnie rocznie 1 zł., Antoni *Serafin* przez czas swego urzęd-
owania jako rewizor policji miasta *Żydaczowa* po 2 zł., gmina
Łowczyce w powiecie Żurawieńskim przez lat pięć po 5 zł., gmina
Ruda w tymże powiecie przez lat 3 po 2 zł. w. a.

C. k. Namiestnictwo widzi się w miłym położeniu okazaną
temi ofiarami chwalebna i pożyteczna dla ogółu gorliwość o pod-
niesienie szkół ludowych, podać z wyrazem zasłużonego uznania
do wiadomości powszechnej.

Lwów 16. sierpnia 1865.

Gminy *Jasieniowiec* i *Kniazowskie* w obwodzie stryjskim,
które dotąd utrzymywały wspólną szkołę w *Janówce*, celem zało-
żenia u siebie osobnych szkół, zobowiązały się po wiczeze czasy,
istniejące budynki i sprzęty szkolne utrzymywać zawsze w dobrym
stanie, starać się o utrzymanie szkół w ochędostwie, zwozić drzewo
na opał szkół z lasów dworskich przyrzczone w ilości 3 n. a.
sągów dla każdej z tych szkół, a nareszcie każdorazowym nauczycie-
lom, którzy mają pełnić funkcje diaków, płacić rocznie, a mia-
nowicie: w *Jasieniowcu* rocznie 80 złr. w. a. i oddać mu ogród
rozległości 122 sążni □, w *Kniazowskim* 70 złr. i oddać mu w uży-
wanie ogród rozległości 200 sążni □.

Gmina *Janówka* przy tej sposobności zobowiązała się istnie-
jący budynek szkolny równie jak sprzęty szkolne utrzymywać zawsze
w dobrym stanie i w ochędostwie, zwozić z lasów dworskich przy-
rzczone rocznie 3 n. a. sagi drzewa opałowego i płacić każdo-
czesnemu nauczycielowi 60 złr. w. a. na rok z dodatkiem 16 mie-
rzyć owsa.

Okazaną temi ofiarami pożyteczną dla ogółu troskliwość o
podniesienie szkół ludowych podaje się z wyrazem uznania do wia-
domości powszechnej.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, 4. sierpnia 1865.

Wiedeń, 23. sierpnia. Dnia wczorajszego wyszedł z c. k.
nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozestany XX.
zeszyt dziennika ustaw państwa.

Ten zeszyt zawiera:

Nr. 67. Ustawę z 9. sierpnia 1865, względem koncesyi i warunków
do przedsiębiorstwa kolei żelaznej z Wiednia do Eger z koleją
uboczną z Gmünd do Pragi. Ważną w całym państwie.

Nr. 68. Ustawę z 10. sierpnia 1865, względem koncesyi dla przed-
siębiorstwa kolei żelaznej z Koszyc do Oderberga z koleją uboczną
do Preszowa. Ważną w całym państwie.

Nr. 69. Ustawę z 10. sierpnia 1865, względem budowy i obrotu
kolei żelaznej z Aradu na Alvincz do Karlsburga. Ważną w całym
państwie.

Nr. 70. Ustawę z 10. sierpnia 1865, względem koncesyi dla przed-
siębiorstwa kolei żelaznej z Neumarkt do Braunau. Ważną w całym
państwie.

Nr. 71. Ustawę z 10. sierpnia 1865, względem warunków i kon-
cesyi dla towarzystwa akcyjnego południowo-północno-niemieckiej
kolei komunikacyjnej celem dalszej budowy kolei ubocznej Josef-
stadt-Schwadowitz aż do granicy kraju pod Königshain. Ważną
w całym państwie.

Nr. 72. Obwieszczenie ministerstwa finansów z 12. sierpnia 1865,
względem upoważnienia ubocznego urzędu celnego I. klasy w Racsy
na Pograniczu wojskowym do manipulacji wywozowej z piwem,
wyprowadzanem za granicę, z zastrzeżeniem zwrotu podaku kon-
sumcyjnego.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Ministerstwo cesarskiego domu i spraw zagranicznych miano-
wało ukończonego elewa c. k. akademii orientalnej *Alexandra*
Rehna elewem konsularnym.

Minister spraw zagranicznych mianował w porozumieniu z c.
k. ministerstwami handlu i marynarki adjunkta konceptowego przy
ministerstwie handlu, *Karola Bolesławskiego* kanclerzem jeneral-
nego konsulatu w Nowym Yorku.

Część nieurzędowa.

Lwów, 25. sierpnia.

Wyniki układów w Gastein i Salzburgu, o których
podała *Jen. Kor.* przedwczoraj autentyczną wiadomość, nastre-
czają teraz prasie wiedeńskiej główny przedmiot do rozpraw. Nie-
które z nich wyrażają przytem obawę, że odstąpienie Prusom austry-
ackiego prawa współposiadania Lauenburga może wywołać za gra-
nicą mniemanie, jakoby nastąpiła zmiana w istniejącej i tradycyjnej
polityce Austrii. *Jen. Kor.* zbija jednakże to rozumowanie i po-
wiada, że obawę tę uważa za zupełnie bezzasadną. „Wielkiej i
niezmiennej zasadzie zupełnej całości Cesarstwa austriackiego —
o to są słowa tego dziennika — nie sprzeciwia się wcale traktat
zawarty względem Lauenburga. Idzie tu o nabyte świeżo prawo
współposiadania kraju, znacznie oddalonego od Austrii, który nie
będąc nigdy połączonym z całą monarchią, nie mógł też mieć za-
dnej wartości ani dla jej interesów ani też dla jej obrony. Te
oczywiste stosunki nie dopuszczają żadnego porównania co do pro-
wincyi i części krajów, które od dawnych lat z monarchią połą-
czone i podległe jedynie berłu Jego Mości Cesarza, są konieczne
potrzebnymi dla potęgi i bezpieczeństwa państwa. Jeżeli już prawno-
polityczne stosunki Lauenburga różnią się tak dalece od stosunków
Szlewiz-Holsztynu, że z kroku tego nie można nawet względem
tych dwóch Księstw wyprowadzić żadnej zgola analogii, — o ileż
mniej przeto można nabyty traktatem wiedeńskim od Danii — ze
współprawnieniem i współposiadaniem Prus — lauenburgski kon-
dominat porównywać w jakikolwiek sposób z posiadłościami Ces-
arstwa, którego całości bronić i zachować ją nakazuje najwyższy
obowiązek każdemu rządowi austriackiemu, jak również wszystkim
ludom monarchii.“

W Paryżu mówią wiele o okólniku margrabi de *Lavallette*,
który zaleca prefektom, ażeby nie pozwalali otwierać posiedzeń rad
jeneralnych mową polityczną. Być może — powiada *W. Ztg.* —
ze okólnik taki będzie wysłany, ale w takim razie będzie to tylko
powtórzeniem tego, co się dzieje każdego roku od czasu, gdy nie-
gdys p. Persigny użył tej sposobności do wyznania wiary polity-
cznej, chociaż rady jeneralne nie są bynajmniej korporacją polity-
czną. Instrukcyje dla prezydenta powołują się na to postanowienie,
i przeto nie potrzeba nawet osobnego na to okólnika.

Monarchia Austriacka.

Wiedeń, 23. sierpnia. (*Nowiny dworu.*) *Gazeta wiedeń-
ska* donosi: Z najwyższego rozporządzenia przywdziana będzie po
ś. p. Jego królewicz. Mości *Don Francisco de Paula*, infancie his-
zpańskim, załoba dworska dziś we środę dnia 23. sierpnia, i trwać
będzie przez dziesięć dni, to jest aż włącznie do 1. września bez
odmiany.

(*Zyczenie węgierskiej młodzieży z powodu uroczystości*
urodzin Cesarzowicza.) Podczas odprawionego przedwczoraj w Pe-
szcie festynu dzieci wysłany został następujący telegram do Jej
Mości Cesarzowej: „Dzieci miasta stołecznego Pesztu, dziedzice
dynastycznej wierności swoich ojców, pamiętają zebrane u stóp oł-
tarza w modlitwie swojej o Arcyksięciu, Następcy tronu ich mił-
ościwego Króla, i proszą, ażebyś Wasza Ces. Mość jako droga matka
ojczyzny raczyła przyjąć najfaskawiej płynące z wrodzonej miłości

zyczenia najmłodszej generacji Węgier w uroczystość urodzin Cesarzewicza jako hołd i rękojmię przyszłości.

(*Rozporządzenia administracyjne.*) Na mocy rozporządzenia pana ministra stanu poruczony został naczelnikom obwodowym w Czasławie, Chrudzimie, Eger, Jiczynie, Königgracu, Pilźnie, Pilschu, Saucu i Taborze zarząd istniejących w przynależnych miastach obwodowych urzędów powiatowych, przezco ubyłoby 9 posad naczelników powiatowych.

(*Wiadomości bieżące.*) Wielki Książę Oldenburgski przybył tu wczoraj zrana w towarzystwie marszałka nadwornego hrabiego Grünne, barona Ende i posła Oldenburgskiego pana Platte, i wysiadł w hotelu prywatnym, w którym już od soboty mieszkała jego małżonka i familia. Wielki Książę oddał jeszcze przed południem kilka wizyt, a o godzinie 1szej z południa odjechał pociągiem kolei północnej do Berlina.

Radca nadworny baron Gagern powrócił tu z swojej podróży urlopowej. — Badeński poseł baron Edelsheim odjechał za urlopem do Marienbadu. — Serbski Książę Miłosz Obrenowicz zamieszka przez zimę w Wiedniu.

Francya.

Paryż. 26. sierpnia. (*Różne wiadomości.* — „*Constitutionnel*“ i *prawo o koalicjach robotników.*) Cesarz nie dzisiaj, jak oczekiwano, lecz dopiero we wtorek przybędzie do Saint-Cloud, wszelkie jednak pogłoski o zjeździe z innymi Monarchami w Niemczech są bezzasadne, Cesarz jedynie chciał odwiedzić cienie swojej matki, jak mówiła pewna osoba bliska rodzinie cesarskiej. Za przybyciem do Francji Cesarz nie wielu ministrów w Paryżu zastanie. PP. Drouin de Lhuys i Rouher i marszałek Vaillant odjeżdżają jednocześnie do swych rad jeneralnych. P. Rouher bardzo jest kontent ze skutków swej kuracji w Karlsbadzie i udaje się dziś do Montfermeil, majątności margrabiego de Lavalette, gdzie odbędzie się festyn, na który zjadą się oba ministrowie, węzłami pokrewieństwa jak wiadomo ze sobą złączeni. *Memorial diplomatique* mylnie powiada, że agent księcia Kuzy p. Alessandri do Plombières się udał. P. Alessandri i owszem w obec wypadków w Bukareszcie odebrał rozkaz pozostania na swem półurzędowym stanowisku. Nawet odjazd hr. Goltza do Biarritz nie jest jeszcze pewny, chociaż przybył z urlopu pierwszy sekretarz legacji pruskiej hr. Solms. — Pau Maupas, prefekt marsylijski, zrezygnować ma z swego urzędu z powodu słabości zdrowia; miejsce jego zająć ma p. Gavini, prefekt departamentu des Alpes maritimes. — Z Cayenny donoszą, iż piętnastu niebezpiecznych złoczyńców zdołało wydobyć się z więzienia tamtejszego, że w okolicach stołecznego miasta szerzą mord i rabunek. Dotąd nie udało się jeszcze władzy schwycić tych zbiegów.

W Lille była bitka między kirysyerami a żołnierzami z 47go pułku piechoty. Żołnierze użyli broni, którą pomimo wielu skarg z tego powodu po za służbą jeszcze nosić im wolno. Trzech młodych ludzi, którzy o tym samym czasie spokojnie do domu powracali, stali się pastwą pijanego żołdactwa. Dwóch odnieśli ciężkie rany. Z tego powodu wielkie jest w mieście wzburzenie umysłów. Prefekt miał reklamować w Paryżu bardzo energicznie. Cała ta sprawa zahaczy się pewnie o senat, w którym wiele było petycyj, ażeby żołnierzom zakazać noszenie broni poza służbą.

Monitor donosi, że księżna Matylda w szkole córek oficerskich w Queonen, a księżna Klotylda w podobnej szkole w Napoleon des Loges przy rozdawaniu nagród przyzysłać będą.

Książę Napoleon przybył do Paryża i zwiedzał nowe budowle w Palais Royal. Książę bardzo się niemi zajmować ma, co dowodzi, iż zimę w Paryżu przepędzi.

Constitutionnel z powodu koalicji robotników zamieścił artykuł następujący:

„Jest to już w charakterze Francuzów, że we wszystkim przesadzają i wszelką miarę przekraczają. Niech tylko pokaże się cień liberalnego prawa jakiego, alisci ultrakonserwatywni drżą, a liberalisci przesadnym oddają się nadziejom. Powtórzyło się to przy promulgacji nowego prawa o koalicjach. Ministrowie wpadają w obawy przesadzone, robotnicy występują z szalonymi żądaniem, a osoby, których to w rzeczy samej nie obchodzi, widzą już początek rewolucji. Praca jest dla kapitału przemysłowego tem, czem papiery publiczne są dla kapitału brzęczącego, ulega zatem podobnymże oscylacyom podnoszenia się lub spadania. Między pracodawcami a robotnikami stanowić wiec może tylko wzajemna ugoda, i jeżeli nowe prawo przyznało robotnikom prawo do naradzania się i targowania, to jednak monopolu im nie dało. Jeżeli robotnik kapitał zmusić chce, ażeby dał więcej niż może, to w takim razie odstąpi kapitał i nie rychło znów go ku sobie nawróci. Dlatego robotnik tylko w razach wyjątkowych posunąć się powinien aż do odmówienia pracy. Może on obrać sobie delegowanych, ale baczyć na to musi, ażeby ci delegowani w własnym interesie go nie wyzykiwali. W Anglii zaniechanie pracy trwało w Prestonie przez całe półrocz; 30.000 robotników było w największej nędzy, pracodawcy zostali zniszczeni, część przemysłu zwróciła się ku innemu stronom, i długiego potrzeba było czasu, żeby te rany się zagoiły. W tem wielka jest nauka. Jeżeli bowiem robotnik ma prawo do odmówienia pracy, to znów pracodawca ma prawo zamknięcia warsztatu, a skutkiem takiej walki jest często zniszczenie przemysłu. Prawo o koalicjach ożywione jest zaiste liberalną bardzo ideą, lecz ażeby się na co przydało, trzeba zaniechać wszelką myśl zaczepki,

i nie stracić z oczu myśl narodowo-ekonomiczną, z której powstało. Chcielibyśmy, ażeby od czasu do czasu ogłaszano cenę zarobku dziennego, podobnie jak kurs papierów giełdowych. Cena ta zmieniłaby się według podaży do popytu, ale zachowanaby była zasada wolności w stosunkach naszych. Wielką tę zasadę zapoznają ci, coby groźbą chcieli doprowadzić do zamknięcia pewnych warsztatów, jak i ci, coby kobiety z drukarni wydalić chcieli. Lecz są to tylko chwilowe nadużycia, które sprawiedliwej karze ulegną, sumienia zaś publicznego obalamucić nie zdołają.

Szwajcarya.

Berna, 20. sierpnia. (*Przybycie Cesarza Napoleona do Arenenberg.*) Cesarz Napoleon III. przybył do Arenenbergu wczoraj pomiędzy 5tą a 6tą wieczorem wraz z Cesarzową i orszakiem liczącym około 30 osób. Podróżni jechali osobnym pociągiem z Kehl do Konstancyi, a ztąd w sześciu czy siedmiu powozach najętych. Pomimo deszczu ludność licznie zgromadziła się na drodze. W Ermatingen urządzono bramę tryumfalną z napisem: „przez wdzięczność“, w Salenstein bito z moździerzy.

Przy wjeździe do parku, gdzie zgromadzenie było liczniejsze podróżni wysiedli z powozów i szli pieszo, a Cesarz witał dawnych znajomych, rozmawiał z nimi i ścisnął ich za ręce. Wziąwszy Cesarzową pod rękę udał się z nią do kaplicy, gdzie znajduje się statua Królowej Hortenzji z białego marmuru.

Niemcy.

(*Obchód urodzin Jego Mości Cesarza austriackiego.*) **Od ujęcia Wezery** piszą do *Jener. koresp.* pod dniem 19. b. m.: Dzień wczorajszy był dla naszego młodego miasta portowego Geestemünde dniem świątecznym: po raz pierwszy nastąpiła nam obecność austriackiej korwety „Fryderyk“ sposobność do obchodzenia rocznicy urodzin Jego Mości Cesarza austriackiego. Już 17. b. m. wieczorem oznajmił huk dział z okrętu nadejście dnia uroczystego; wczoraj z rana jaśniała korweta w przystani świetnem przystrojeniem i rozpoczęła dzień pobudką na okręcie i salwami, które powtarzały się w południe i wieczorem, a na które w południe odpowiadały liczne strzały działowe także z fortu hanowerskiego. Oficerowie fortu hanowerskiego składali na pokładzie korwety zwykłe gratulacje i byli obecni na wyprawionej tam w południe świetnej uczcie. Wieczorem przyczynili się także obywatele miasta Geestemünde do uświetnienia tej uroczystości, udając się okrętem parowym na przystań do korwety „Fryderyk“ z muzyką i faglami. Widok tej żeglugi, przytępnem okrążano kilkakrotnie korwete, był zaprawdę czarujący.

Księstwa Naddunajskie.

(*Rozruchy w Księstwach naddunajskich.*) Czytamy w *Dzienniku warszawskim*: „Dzienniki zaczynają zwracać uwagę na rozruchy w Księstwach naddunajskich. *Nord* obszernie rozbiiera ten przedmiot i dowodzi, że Książę Kuza obalwszy dawny porządek polityczny i społeczny w Księstwach, w interesie własnym, a nie w interesie ludu, nie zdołał utrwalić nowego, i z tego powstał prawdziwy bezrząd. Susza, a następnie wylewy, doprowadziły mieszkańców do nędzy, kiedy tymczasem podatki ciągle wzrastały; przy takim niezadowolnieniu ludności, potrzeba było już tylko byle czego, aby wywołać wybuch. Zaprowadzenie monopolu tytoniu, szkodliwe nie tylko dla handlujących nim plantatorów, lecz i dla całej ludności, przez tak znaczne podniesienie ceny artykułu powszechnie używanego, było kroplą wody przyczyniającą się do wylania płynu z przepełnionego naczynia. *Nord* w spiesznym powrocie Księcia Kuzy do Bukaresztu upatruje dowód, jak groźne musiały być te rozruchy, których powody objaśnia. Tymczasem *Opinion nat.*, która od dwóch lat przedstawiała ciągle Księstwa Naddunajskie jako raj ziemski, w kłopotcie, jak objaśnić rozruchy, zwała je na intrzygi rosyjskie, co jej dało sposobność do nowych szumnych deklamacji. *Nord* tak w końcu się odzywa: „Po co „usiłować wykazać redaktorom *Opin. nat.*, że Rosya w obecnym okresie wewnętrznego swego przekształcenia, bardziej niż którekolwiek mocarstwo, ożywiona jest życzeniem, aby pokój panował na Wschodzie, tak samo jak na innych jej granicach? Po co im przypominać rady umiarkowania i pojednania udzielane przez gabinet petersburgski, tak w Konstantynopolu jak w Bukareszcie i Belgradzie, dla uprzedzenia przyszłych zająć i załagodzenia istniejących? Naprózno by się traciło czas; *Opin. nat.* widzi rzeczy i ludzi nie tak jak są, ale jak pragnie żeby byli.“

Kronika.

(*Operacja okulistyczna.*) „*Czas*“ donosi: W szpitalu starozakonnych w Krakowie operował dnia 15. b. m. profesor Sławikowski starca Izraela Fruchtbaendlera na kataraktę przez wyjęcie jej z oka. Operowany szczęśliwie widzi. Na wykazie profesora Sławikowskiego jestto 4172 osoba, której tenże tym radykalnym sposobem wzrok przywrócił.

(*Kąpiele w Krynicy.*) „*Czasowi*“ donoszą z Krynicy, iż tegoroczny zjazd gości kąpielnych w bieżącym miesiącu tak dalece dopisał, że wszystkie pomieszkania, do 530 pokoi wynoszące, nie tylko w zupełności zajęte zostały, ale nawet w ostatnich chwilach mieszkań w Krynicy dla gości brakowało. Bo też

liczba tegorocznych gości w tem zdrojowisku bawiacych, wynosi do tej pory 441 rodzin z 855 osób złożonych, dla których udzielono ogółem wszelkiego rodzaju kąpiel 14.842. Jaki był z tego powodu ścis i natłok do szczytów i weale nieodpowiednich na taką potrzebę wianien, łatwo sobie wyobrazić można. Z największem też upragnieniem spoglądają goście na budowę nowych łazienek, już prawie na ukończeniu będących, bo rychłe oddanie ich na użytek publiczny zapobieży brakowi dotąd czuć się dającym.

Oprócz koncertów przejezdnych artystów jak: Angyaliego Sandora barytonisty i naszego ziomka Stanisława Szczepanowskiego, uprzyjemnił chwile pobytu gościom krynickim teatr polski pod zarządem p. Sulikowskiego od trzech tygodni po trzy do czterech przedstawień scenicznych na tydzień tu dający, tak że odegrane dobrze niektóre sztuki, jak Korzeniowskiego: „Qui pro quo“, „Pani Kasztelanowa“, „Nauka dla mężów“, „Majster i czeladnik“ Bogusławskiego, „Stare wiarusy“ itd. mile zapelnily wieczory w tutejszem monotonnem zyciu wyłącznie kuracyi poświęconem. Obok tego powstały tu między gośćmi dwa wyjątknie wspomnienia projektu, pierwszy: założenia szpitalu dla ubogich, kuracyi przy tutejszym zdroju wymagających, a drugi wzniesienia ciosowej figury Matki Najświętszej Łaskawej w parku ponad zdrojem na wzgórzu Michasiowa zwanem, według rysunku artysty naszego p. Grotgera. Wybrane ku temu osoby gorliwie krzają się około jak najrychlejszego urzeczywistnienia powyższych projektów.

(Telegraf zaatlantyki.) Myśl zakładania telegrafu zaatlantycznego jeszcze w tym roku, zaniechano. Nastąpi to dopiero w maju p. r.

(Pani Duruy małżonka francuzkiego ministra oświecenia) przeszła jak donosi „Epoque“ z religii protestanckiej na katolicką. Ceremonia odbyła się w kościele Saint Etienne du Mont w Paryżu.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 24. sierpnia. (O spółce naftowej paryskiej.) Mówiąc o zawiązującej się w Paryżu spółce naftowej, zrobiliśmy uwagi jakie nam się nad przedsiębiorstwem tem nasunęły, jakie z samej natury rzeczy wyływały. Aliści w Numerze 190 *Czasu* znachodzimy ustęp z korespondencji z Paryża, który uwagom naszym bezzasadnie i nieprawdziwość, niezrozumienie rzeczy a może i złą wolę zarzuca. Na zarzuty tak ciężkie w krótkości odpowiedzieć musimy.

Nawet *Czas*, który w jednym z poprzednich Numerów tak gorąco i prawie z kazuodziejskiem namaszczeniem za spółką naftową paryską przemawiał, dziś uwagom naszym poniekąd słuszność przyznaje. Nie podziela bowiem zdania szanownego korespondenta, jakoby spółka statutów ogłosić nie mogła dla tego, że zatwierdzenia rządu jeszcze nie uzyskała. Ogłaszając wyciąg ze statutów wypadło przynajmniej umieścić w nim to co się do zarządu spółki odnosi, o czem zupełnie przemilczano, bo przecież ten, co akcyje subskrybować ma, pragnie zawsze wiedzieć kto i w jaki sposób majątkiem jego zawiadywać będzie. Ze we Francji, jak szanowny korespondent przytacza i jak nam dobrze wiadomo, mają dosyć praktyki w układaniu podobnych towarzystw, żeby prawa i prawdziwy interes akcyonaryuszów znalazły w statutach dostateczne zabezpieczenie — to nie wystarcza. Rzecz to za nadto ważna ażeby na ogólnem zapewnieniu poprzestać można. Uwagi więc nasze pod tym względem nie były tak bezzasadne jak się szanownemu korespondentowi zdawało.

Przychodzimy teraz do owych sześciuset akcyi 500 frankowych, które założycielom z góry przyznane być mają, nie tyle tytułem kosztów na założenie spółki złożonych, ile raczej jako premia czyli wynagrodzenie za pomysł powzięty i myśl podaną. Ze założycielom każdej spółki przemysłowej należy się pewne wynagrodzenie za sam pomysł zawiązania spółki, o tem dobrze wiemy i na to chętnie się zgadzamy. Lecz wynagrodzenie to należy im się tylko w tym razie, jeżeli pomysł okaże się trafny, to jest jeżeli akcyonaryusze krom procentu od kapitału, sowite jeszcze dywidendy pobierać będą. W razie przeciwnym założycielom nie się nie należy, bo trudno żądać, ażeby akcyonaryusze wynagradzali założycieli za to, że ich namówili do przedsiębiorstwa, które żadnego zysku nie daje. Bardzobymy więc byli pojeśli gdyby założyciele zastrzegli sobie jakąś część a chociażby i połowę dywidendy, jaka się okaże po strąceniu procentu od kapitału akcyjnego. Ale przyznać sobie z góry sześciuset akcyj, które jako zupełnie wpłacone (libérés) uważane być mają, i jako takie całkowity procent pobierać będą, chociażby akcyonaryusze żadnej dywidendy nie pobierali, to właściwem i słusznem nazwać nie możemy. W tem co pod tym względem powiedzieliśmy, nie było niezrozumienia rzeczy, jak się znów szanow. korespondentowi wydawać mogło.

Ze wielką zasługę mają ci co do kraju naszego ściągają obce kapitały, bez których my przy eksploatacyi zasobów naszych się nie obędziemy, na to się chętnie zgadzamy i zasługę tę należycie oceńnić umiemy. Wiemy zaś dobrze o tem, że zawiązywanie przedsiębiorstw akcyjnych nie w celu chwilowego azyotazu na giełdzie lecz dla rzetelnej eksploatacyi jakiego pomysłu, nawet we Francji dziś weale nie jest łatwa, bo wiele pomysłów takich omyliło. Dla tego też przy zawiązywaniu spółek zupełna jawność pierwszym jest warunkiem akcyonaryuszów do przystąpienia zachęcić mogącym. Spółki zaś w celu wydobywania i przerabiania nafty galicyjskiej dotąd za granicą zawiązywane, nie pojętą zasłaniają się tajemnicą, jak to *Czas* słusznie uważa. Co do spółki paryskiej ustęp z korespondencji, na który właśnie odpowiadamy, tajemnicy weale nie rozjaśnia. Dla tego

zdaniem naszym wypadłoby, ażeby założyciele spółki paryskiej ogłosili jeżeli nie już cały statut w zupełności, to przynajmniej wszystko to co się do zarządu spółki odnosi, a o czem dotąd zupełnie przemilczano. Zdaniem naszym nawet dopełnienie wyciągu ze statutów a choćby i ogłoszenie ich w całości jeszcze nie wystarcza. Chcąc przekonać publiczność, że przedsiębiorstwo za którem się przemawia, istotnie jest zyskowne, wypadłoby obok statutów ogłosić plan ekonomiczny działania zamierzonego przedsiębiorstwa, na podstawie dokonanych poszukiwań oparty i chociaż w przybliżeniu perspektywę zysku wykazujący. Plan takowy ekonomiczny jest tem przy przedsiębiorstwach przemysłowych, czem jest Conto finto przy operacyach handlowych. Nie ręczy wprowadzić za nic, ale przynajmniej rzecz wyświeca i chociaż w przybliżeniu obliczyć ją pozwala. Przypominamy sobie jak w roku 1836, działał dom Rotschildów przy rozpisaniu subskrybeyj, na akcyje kolei żelaznej północnej; pierwszej jaką w Austrii założono. W ten czas rezultat obliczeń i badań sporą broszurkę tworzył i obok wezwania do subskrybeyi był wydrukowany.

Trudno żądać, żebyśmy podobnie jak *Czas* spółkę siedlisko swe w Paryżu mającą, spółką krajową obywatelską nazwali, bo tem ona nie jest. Z siedliskiem w Paryżu spółka usuwa się zupełnie z pod praw krajowych, z pod wpływów obywatelstwa krajowego, jak to poprzednio już powiedzieliśmy, a co szanowny korespondent zupełnie pomija milczeniem. Mówi on wprowadzić o jakiejś dyrekecyi we Lwowie, o której w wyciągu ze statutów żadnej wzmianki nie znajdujemy. W każdym razie będzie to tylko dyrekecyja podrzędna, bo siedlisko spółki w Paryżu. Paryż to wprowadzić nie Meksyk, nie Kalifornia, trudno jednak żądać, ażeby obywatele galicyjscy na ogólne zgromadzenia akcyonaryuszów do Paryża jeździli, chcąc wpływ jaki na zarząd spółki wywierać. Akcyje kolei żelaznej galicyjskiej są po wielkiej a może i po większej części w ręku obywateli galicyjskich, a jednak obywatele ci na ogólnych zgromadzeniach bardzo nielicznie są reprezentowani, bo już podróż do Wiednia jest dla nich za uciążliwa, chociaż do Wiednia znacznie bliżej jak do Paryża. Jeżeli spółka naftowa w Paryżu zawiązana zaufanie w kraju obudzić ma, to siedliskiem jej nie Paryż, ale Lwów lub Kraków być powinien, bo tak z samej natury przedsiębiorstwa wypadła.

W końcu pojąć jeszcze nie możemy zkąd szanowny korespondent paryski nabyć mógł mniemania, iż może osoby założycieli albo ich nazwiska niepodobać nam się mogą. W tem co o spółce naftowej paryskiej powiedzieliśmy i powiadamy, mamy jedynie na względzie rzecz a nie osoby, bo i my zarówno z *Czase*m śmiało to o piśmie naszym powiedzieć możemy, że nie prywacie ale rzeczy publicznej służyć ono pragnie. O złą wolę nikt pomawiać nas prawa nie ma. Z zarzutem złej woli występują zwykle ci, co na żadne już argumenta zdobyć się nie mogą.

Przemysł, 21. sierpnia. Następujące ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów w I. połowie b. m. były na targach w obwodzie Przemyskim:

Przemysł	Miejscę targu:											
	Jaworów		Mosciska		Sądowa Wis.		Nizankowice		Sieniawa			
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.		
waluta austriacka												
Mec pszenicy	3	5	3	60	3	10	2	82	2	57	3	2
„ żyta	2	12	2	25	2	30	2	27	2	5	2	20
„ jęczmienia	1	40	1	40	1	50	1	62	1	80	2	20
„ owsa	1	55	1	40	1	10	1	20			1	80
„ hreczki	2	50	2	25	2	50	2				2	50
„ kukurudzy												
„ ziemniaków	1	50	1			80		85			1	50
Cetnar siana	1			60	1	40		80				80
„ wełny												
„ nasienia koniezu												
Sąg drzewa twardego	7		8		9		5	60	6	24	5	60
„ „ miękkiego	5		5	50	7	4	20		4	16	3	65
Funt mięsa wołowego		14		10		12		11		8		10
Mas ekowity		50		90		44		58		60		70

Wiedeń, 22. sierpnia. (Targ na woły.) Na naszym wczorajszym targu było 2858 wołów; z tych sprzedano na potrzebę miejscową 1599 sztuk, na prowincję 962 sztuk, i płacono za wołu ważącego 480 do 650 ₰ 120 zlr. do 167 zlr. za 1 cetnar 21 do 24 zlr.

Ostatnia poczta.

Berlin, 23. sierpnia. Wielki Książę Oldenburgski przybył tu dziś z rana pod przybranem nazwiskiem hrabi Rastede z małżonką, wysiadł w Hotel Royal, i jutro odjedzie dalej do Eutin.

Kopenhaga, 23. sierpnia. Wielki Książę rosyjski Konstanty przybył tu dziś po południu z swoim synem i udał się na zamek Bernstorff. Pobyt jego potrwa do 8 dni.

Lizbona, 22. sierpnia. Książę sabaudzki Amadeusz powrócił do Włoch, jak sądzą, rozgniewany oporem nuncjusza papieskiego przeciw przyjęciu Króla Wiktora Emanuela na ojca chrześnego dla Infanta Portugalii. Panuje tu oburzenie przeciw nuncyuszowi i z powodu słabości rządu.

Bukareszt, 22. sierpnia. Cholera wtargnęła z Gałaczu do Braiły, ale występuje nie bardzo gwałtownie. Aresztowanych na dniu 15go b. m. panów Rosetti, Bratiano i Brailoi musiano dla zupełnego braku obciążających faktów wypuścić na wolność. Miasto zupełnie spokojne, jednak obiegają pogłoski o bliskim, powtórnym powstaniu.

Nowy Jork, 12. sierpnia. Przy dyskusji w gabinecie nad polityką jaka ma być zachowana względem rekonstrukcji południa, oświadczył prezydent Johnson, że pomimo opozycji trzymać się będzie swojej polityki. Z armii rozpuszczono dotąd 700.000 żołnierzy, a pozostało 300.000. Konwencya republikańska w Maine powzięła uchwały na rzecz prawa głosowania murzynów.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 24. sierpnia 1865.

Table with 6 columns: Pora, Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum., Stopień ciepła według Reaum., Stan powietrza wilgotnego, Kierunek i siła wiatru, Stan atmosfery. Rows for 7. god. zrana, 2. god. po poł., 10. god. wiecz.

Ilość deszczu 1.31.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 24. sierpnia.

Hotel George: PP. Mielnikow, c. r. generał, Schulze T., c. r. radca dworu, i Schpilew, c. r. kap., z Petersburga. — Zieliński Lud., z Lubyży. — Laurent Mik, c. r. radca państwa i Trubatschejew Włodz., c. r. sekr. koleg., z Rosyi.

Hotel europejski: Obertyński Wład., z Leszczkowa. Hotel Langa: Gławcze Alex., i Fesi Teodor, z Kiszzenewa. — Janowski Leo, z Odessy.

Hotel angielski: Reindl Ant., c. k. pens. major, z Wolicy. — Augustynowicz Sew., z Szeptyc. — Suchocki Ant. i Udrycki Adolf, z Wielkich Mostów. — Zaleski Jan, z Podola.

Hotel Krakowski: Zwolski Julian, z Bryniec. Pod tygrysa: Falkowski Michał, z Gluchowa. Pod białego niedzwiedzia: Rakiewicz Michał, z Mińska.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 24. sierpnia.

PP.: Hr. Borkowski Wit., do Winniczek. — Hr. Tarnowski Wład., do Wróblewic. — Zuschik Józef, c. k. prz. pow., do Borszczowa. — Domaradzki Tyt., c. k. kap., do Rzeszowa. — Jordan Antoni, do Podhorzec. — Łodyński Stanisław, do Nahorzec. — Łodyński Hier., do Milatyna. — Nowacki Kaz., do Tejsarowa. — Paprocki Antoni, do Kisielowa. — Piliński Tad., do Tarnowic. — Terlecki Alex., do Wożeńska. — Skrzyński Stan., do Bystrowic.

T E A T R.

Jutro (przedst. niem.) „Der Prophet“; wielka opera w 5 aktach, na dochód p. Henryka Sontheima.

Kurs Lwowski.

Dnia 24. sierpnia

Table with 4 columns: Dukat holenderski, Dukat cesarski, Polimperał zł. rosyjski, Rubel srebrny rosyjski, Talar pruski, Polski kurant i pięciozłotówka, Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł., m. k. za 100 zł., Galicyjskie obligacje indemnizacyjne, 5% Pożyczka narodowa, Akcyje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika. Columns for gotówka (zł., c.) and towarem (zł., c.).

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 24. sierpnia

Table with 2 columns: 5% Metaliki, 5% pożyczka narodowa, Losy z 1860 roku, Akcyje banku wiedeńskiego, kredytowego, Londyn, 10 funtów szterlingów, Srebro, Dukat pojedynczy. Columns for złr. and kr.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 22. sierpnia

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

A. Państwa. pien. towar.

Table with 2 columns: W austr. wal. po 5%, zwrotny po 5%, Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%, Pożyczka w srebrze z 1864 roku zwrotna w 35 latach, Z r. 1851 ser. B. po 5%, Metaliki po 5%, Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%, dtto. po 4 1/2%, dtto. „ 4%, dtto. „ 3%, dtto. „ 2 1/2%, dtto. „ 1%.

Przez. do wyl. z r. 1839

całe losy 144.— 144.50

Przez. do wyl. z r. 1839 piąta część losów 140.50 141.50

Przez. do wyl. z r. 1854 83.— 83.50

Przez. do wyl. z r. 1860 po 500zł. 89.60 89.70

Przez. do wyl. z r. 1860 po 100 zł. 95.30 95.50

Pożyczka z r. 1854 (z premią) po 100 złr. 80.60 80.70

Renty Como po 42 lir. aust. 18.— 18.25

Wylos. obl. dawn. długu państ. „ 5% 65.— 66.50

„ 4 1/2% 59.50 60.—

„ 4% 53.— 53.50

„ 3 1/2% 45.50 46.—

Przez. do los. obl. dawn. długu państ. „ 3% — —

„ 2 1/2% 55.— 57.—

z proc. w kraju „ 2 1/4% 50.— 51.—

„ 2% 44.— 45.—

„ 1 3/4% 39.— 40.—

dtto. z procent. „ 5% 71.50 72.—

za granicą „ 4 1/2% 67.25 67.75

„ 4% 60.— 60.50

B. Krajów koronnych.

Niższej Austrii 82.50 83.—

Wyz. Aust. 83.— 85.—

Salcburg 89.— 91.—

Czech 89.— 91.—

Morawii 82.50 83.50

Szląska 88.— 89.—

Stryji 85.— 86.—

Tyrolu — —

Table with 2 columns: Obl. ind. po 6proc. za 100 zł., Kar., Krainy i Wyb., Węgier, Banatu Tem., Kroacyi i Sławonii, Galicyi, Siedmiogrodu, Bukowina, Z klauzula wylos. w r. 1867, Banat Temesz., Lomb. wen. pożycz. z r. 1859, Dług Tyrolu, Dług Salcburga, Dług Krainy.

2. Stan oblig. domestykaln.

Table with 2 columns: po 3% za 100 zł., 2 1/2%, 2%, 1 3/4%.

3. Akcyje. (Za sztukę.)

Table with 2 columns: Banku narodowego, Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a., Niż.-aust. tow. eskomt. po 500 zł., Banku anglo-austriackiego na 200 złr. (20 ft. ster.) z wpłatą 30%, Półn. hol. po 1000 zł. m. k., Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr., Połud. kolei państw. lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł., Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw., Kol. Kar. Lud. po 200zł. mon. konw., Lwowsko-czeruiow. kolej po 200 zł. w. a. w srebrze (20 f. s.) z wpłatą 35%, Uprzyw. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a., Połud.-póln.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k., Kolei Cisy po 200zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty, Kol. Preszb. Tyrn. l. emis. po 200 zł. m. k.

Table with 2 columns: pien. towar., dtto II. emis. po 200zł. m. k., Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k., Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k., Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw., Kol. Grac.-Köfl. i Tow. gór. po 200 zł. w. a., Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k., Lloyd a w Tryeście po 500 zł. m. k., Tow. młyn a par. w Wied. po 500zł. w. a., Powoz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a., Mostu lańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.

4. Listy zastawne. (za 100 zł.)

Table with 2 columns: Banku narod. przeznaczone do w m. k., 6let. z r. 1857 po 5%, 10let. „ 1857 po 5%.

Table with 2 columns: Banku narod. przezn. do losowania w w. a. (wania po 5%), Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%, Węgier. Towar. ziemskie po 5%.

5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.

Table with 2 columns: Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k., detto detto w srebr. upr. za 100 zł. w. a., Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust., Tow. austr. kol. państwa po 500 fr., Kol. Lomb. wen. po 500 fr., Kol. półn. po 100 zł. m. k., Kol. półn. po 100 zł. w. a., Kol. Głogn. po 100 zł. m. k., Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł., Połud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł., Kolej gal. Karola Ludwika po 300 zł. w. a. (w srebrze) po 5% za 100 zł.

Table with 2 columns: pien. towar., Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k., Lloyd a za 100 zł.

6. Losy. (za sztukę.)

Table with 2 columns: Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a., Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k., Poż. Trye. po 100 zł. m. k., Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a., Esterhazego po 40 zł. m. k., Salna „ 40 „ „ Palfiego „ 40 „ „ Clarego „ 40 „ „ St. Genois „ 40 „ „ Windischgrätz a 20 zł., Waldsteina 20 „ „ Keglevicha 10 „ „ Fundacya szpit. Arcyksięcia Rudolfa.

7. Wekslę. (Na 3 miesiące.)

Table with 2 columns: Amsterdam za 100 zł. hol., Augsburg za 100 zł. w. p. n., Berlin za 100 tal., Wrocław za 100 tal., Frankfurt za 100 zł. w. p. n., Genua za 100 lir. piem., Hamburg za 100 M. B., Lipsk za 100 tal., Liwurna za 100 lir. tosk., Londyn za 10 ft. szt., Lugdun za 100 fr., Medyolar za 100 lir. wł., Marsylia za 100 fr., Paryż za 100 fr., Praga za 100 zł. w. a., Tryest za 100 zł. w. a., Wenecya za 100zł. w. a.

(31 dni po okazaniu)

Table with 2 columns: Bukareszt za 100 piast. woł., Konstantynopol za 100 piast. tur.

Kurs złota.

Table with 2 columns: Dukaty ces. men., dtto. pełnej wagi, Korona, 20 frankówka, Rosyjski imperyal, Talar związkowy, Srebro, Kurs korony w c. k. kasach 13zł. 50 c.

Obligacje indemniz. po 5% za 100 zł.